

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 26 kwietnia 2006 r.

o projekcie dyrektywy w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego

(EBC/2006/21)

(2006/C 109/05)

Wprowadzenie i podstawa prawna

W dniu 19 stycznia 2006 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wniosek Rady Unii Europejskiej o wydanie opinii dotyczącej „Projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającej dyrektywy 97/7/WE, 2000/12/WE i 2002/65/WE” (KOM(2005) 603 wersja ostateczna) (zwanej dalej „projektowaną dyrektywą”).

Właściwość EBC do wydania opinii wynika z pierwszego tiret art. 105 ust. 4 w związku z czwartym tiret art. 105 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, ponieważ projektowana dyrektywa dotyczy podstawowego zadania Europejskiego Systemu Banków Centralnych, a mianowicie popierania sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych⁽¹⁾. Właściwość EBC wynika ponadto z art. 105 ust. 5 Traktatu, zgodnie z którym ESBC przyczynia się do należytego wykonywania polityk prowadzonych przez właściwe władze w odniesieniu do nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i do stabilności systemu finansowego. Zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego, Rada Prezesów wydała niniejszą opinię.

Uwagi ogólne

1.1 Projektowana dyrektywa jest inicjatywą z wszech miar zasługującą na pozytywne przyjęcie, jako że ustanawia ona spójne ramy prawne dla usług płatniczych w UE. Różnorodność ustawodawstwa krajowego dotyczącego płatności utrudnia obecnie wdrażanie Jednolitego Obszaru Płatniczego Euro (SEPA). Harmonizacja krajowych wymogów prawnych dla płatności będzie zatem stanowiła wsparcie dla sektora bankowego w jego wysiłkach na rzecz utworzenia obszaru SEPA. Co więcej, wprowadzenie pojęcia „instytucji płatniczej” powinno prowadzić do ujednoczenia zasad dostępu do rynku usług płatniczych. W celu pełnego wykorzystania korzyści płynących z harmonizacji ustawodawstwa należy jednakże zwrócić uwagę na uzgodnienie zakresu projektowanej dyrektywy z zakresem dyrektywy o pieniądzu elektronicznym⁽²⁾, w szczególności biorąc pod uwagę potrzebę rozróżnienia pomiędzy usługami płatniczymi opartymi na rachunkach płatniczych i usługami pieniądza elektronicznego opartymi na rachunkowości scentralizowanej. W przypadku opóźnienia przyjęcia projektowanej dyrektywy mogłoby jednak zostać zagrożone wprowadzenie regulacji krajowych zgodnych ze standardami SEPA w dniu 1 stycznia 2008 r. i pełne przejście na instrumenty SEPA do 2010 r. W tym aspekcie kluczowe znaczenie mają tytuły III i IV projektowanej dyrektywy, gdyż wprowadzają one zharmonizowany zestaw zasad dotyczących wymogów informacyjnych, autoryzacji, realizacji i odpowiedzialności w związku z transakcjami płatniczymi. Wydaje się, że kwestie polityczne i prawne objęte powyższymi tytułami projektowanej dyrektywy mogą dać się rozwiązać w stosunkowo krótkim terminie. W razie przedłużania się negocjacji można rozważyć możliwość wyłączenia określonych części projektowanej dyrektywy poprzez przyznanie pierwszeństwa przyjęciu tych jej części, które są konieczne dla udanego wprowadzenia SEPA.

⁽¹⁾ Właściwość EBC do wydania opinii wynika dodatkowo z art. 22 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego dotyczącego ciążącego na EBC i krajowych bankach centralnych zadania w zakresie m. in. zapewnienia skuteczności i rzetelności systemów rozliczeń i płatności w ramach Wspólnoty i z innymi krajami.

⁽²⁾ Dyrektywa 2000/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 września 2000 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością (Dz.U. L 275 z 27.10.2000, str. 39).

- 1.2 Niektóre aspekty projektowanej dyrektywy nasuwają jednak szereg zastrzeżeń, które zostały bardziej szczegółowo przedstawione poniżej.

Uwagi szczegółowe

2 Działalność instytucji płatniczych

- 2.1 Wprowadzenie nowego pojęcia „instytucji płatniczych” stanowi krok w kierunku harmonizacji obecnej różnorodności rozwiązań w prawie krajowym w kwestii regulacji podmiotów świadczących usługi płatnicze, a które nie są przy tym instytucją kredytową, instytucją pieniądza elektronicznego ani instytucją świadczącą żyro pocztowe. Projektowana dyrektywa nie jest jednak jasna w kwestii rodzajów działalności, którą mogą prowadzić takie instytucje płatnicze. Zgodnie z projektowaną dyrektywą instytucje płatnicze mogą przyjmować środki od ludności w celu świadczenia usług płatniczych. Środki te nie powinny jednak stanowić depozytów ani innych środków podlegających zwrotowi w rozumieniu art. 3 skonsolidowanej dyrektywy bankowej⁽³⁾, jak również pieniądza elektronicznego określonego w art. 1 ust. 3 lit. a) dyrektywy o pieniądzu elektronicznym (zob. art. 10 ust. 1 projektowanej dyrektywy).
- 2.2 W związku z powyższym, brzmienie projektowanej dyrektywy nie wyjaśnia, czy instytucje płatnicze mogą gromadzić środki o podobnych cechach ekonomicznych i prawnych jak depozyty lub pieniądz elektroniczny. Zdolność instytucji płatniczych do prowadzenia rachunków płatniczych oznacza, że instytucje płatnicze mogą przechowywać środki przez okres dłuższy niż jest to niezbędne do zakończenia wykonania transakcji płatniczej. Kwestia ta budzi zastrzeżenia, gdyż art. 65 ust. 4 projektowanej dyrektywy mówi o „rachunkach oszczędnościowych” bez wyjaśnienia gdzie rachunki te są prowadzone i w jakim celu. Motywy 8 i 9 projektowanej dyrektywy stanowią jednak, że instytucje płatnicze nie mogą przyjmować depozytów. Problemy te zostały szerzej opracowane poniżej.
- 2.3 Należy również zauważyć, że zgodnie z punktem 4 załącznika do projektowanej dyrektywy instytucje płatnicze mogą realizować transakcje płatnicze, jeżeli środki mają pokrycie w linii kredytowej, przy czym nie wprowadza się jakichkolwiek ograniczeń zdolności do udzielania kredytu w zakresie jego wysokości lub terminu spłaty.

3 Depozyty i inne środki podlegające zwrotowi

- 3.1 W odniesieniu do gromadzenia depozytów i innych środków podlegających zwrotowi należy przypomnieć, że art. 3 skonsolidowanej dyrektywy bankowej zabrania przedsiębiorstwom innym niż instytucje kredytowe prowadzenia działalności polegającej na przyjmowaniu od ludności depozytów i innych środków podlegających zwrotowi. Podczas gdy skonsolidowana dyrektywa bankowa nie definiuje przyjmowania depozytów, to określenie „depozytów i innych środków podlegających zwrotowi” na tle tej dyrektywy zostało szeroko zinterpretowane przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, który zauważył, że „pojęcie” innych środków podlegających zwrotowi „[...] odnosi się nie tylko do instrumentów finansowych posiadających nieodłączną cechę zwrotności, ale także do tych, które, chociaż nie posiadają tej cechy, podlegają umownemu postanowieniu o zwrocie zapłaconych środków”⁽⁴⁾. Nie jest istotne, czy środki takie są otrzymywane jako depozyty czy też w innych formach, takich jak „ciągła emisja obligacji i innych porównywalnych papierów wartościowych”⁽⁵⁾, o których była mowa w poprzedniczej skonsolidowanej dyrektywy bankowej. Zatem, „każde przyjęcie środków pieniężnych może stanowić działalność polegającą na przyjmowaniu depozytów (w szerszym znaczeniu) jeżeli związane jest ono z zobowiązaniem do zwrotu otrzymanych środków. Nie jest w związku z tym istotne, czy wymóg zwrotu już istnieje w czasie przyjęcia środków (i stanowi” przedmiotowo istotny „element tej transakcji), czy też zobowiązanie to powstaje dopiero w wyniku

⁽³⁾ Dyrektywa 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. odnosząca się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz.U. L 126 z 26.5.2000, str. 1). Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Komisji 2006/29/WE (Dz.U. L 70 z 9.3.2006, str. 50).

⁽⁴⁾ Zob. ustęp 17 wyroku z dnia 11 lutego 1999 r. w sprawie 366/97 *Massimo Romanelli* [1999] ECR I-855.

⁽⁵⁾ Motyw 5 do pierwszej dyrektywy Rady 77/780/EWG z dnia 12 grudnia 1977 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dotyczących podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz.U. L 322 z 17.12.1977, str. 30). Dyrektywa uchylona dyrektywą 2000/12/WE.

stworzenia uprawnienia umownego”⁽⁶⁾. Poprawna interpretacja przyjmowania depozytów „będzie musiała uwzględniać kwestię zakresu oszczędności podlegających ochronie oraz interpretację cech »działalności kredytowej« w świetle ryzyk uznawanych za istotne dla ochrony zwrotu depozytów. Wynikiem jest tendencja do szerokiej wykładni zarówno pojęcia działalności polegającej na przyjmowaniu depozytów jak i pojęcia kredytu”⁽⁷⁾.

- 3.2 Wobec powyższego wydaje się, że instytucje płatnicze będą w rzeczywistości przyjmować depozyty od swoich klientów. W takim przypadku, w myśl zasad ogólnych, jeżeli instytucja płatnicza stałaby się niewypłacalna, jakiegokolwiek środki przechowywane przez nią w momencie niewypłacalności stanowiłyby część jej majątku i byłyby tym samym dostępne dla zaspokajania roszczeń wszystkich jej wierzycieli. Działalność polegająca na przyjmowaniu depozytów lub innych środków podlegających zwrotowi stanowi podstawę dla bankowości jako takiej, jak wyjaśnia to definicja „instytucji kredytowej” zawarta w art. 1 ust. 1 lit. a) skonsolidowanej dyrektywy bankowej⁽⁸⁾. Zmiana fundamentalnego pojęcia bankowości wymaga starannego rozważenia z perspektywy polityki pieniężnej, rzetelności i bezpieczeństwa systemów płatności, stabilności finansowej i statystyki, z których to wszystkie są obszarami, w których ESBC posiada szerokie kompetencje. Działalność instytucji płatniczych w sposób nieunikniony obejmuje przechowywanie środków należących do ludności, nawet jeśli tylko na ograniczony okres. Określając wymogi nadzorcze i gwarancje prawne dla takich rodzajów działalności trzeba zatem wziąć pod uwagę zagadnienia ochrony konsumenta i stabilności finansowej.

4 Wymogi nadzorcze

- 4.1 Generalnie, projektowana dyrektywa pozwoliłaby instytucjom płatniczym na działanie podlegające łagodniejszym zasadom nadzoru niż te które są stosowane zgodnie ze skonsolidowaną dyrektywą bankową. Obok procedury uzyskania zezwolenia opartej na pewnych wymogach jakościowych, instytucje płatnicze musiałyby przestrzegać pewnych ram regulacyjnych, które: (i) byłyby głównie oparte na szeregu ogólnie sformułowanych wymogów informacyjnych oraz (ii) nie zawierałyby wymogów kapitałowych na pokrycie dających się wyliczyć ryzyk (zob. art. 5 projektowanej dyrektywy). Tak łagodne zasady nadzoru budzą pewnie zastrzeżenia, które pogłębia fakt, że projektowana dyrektywa zakłada pełną harmonizację (zob. art. 78 projektowanej dyrektywy), odmiennie od sposobu regulacji przyjętego w innych aktach ustawodawstwa wspólnotowego regulujących podejmowanie i prowadzenie działalności polegającej na świadczeniu usług finansowych.
- 4.2 EBC jest zdania, że w trzech głównych obszarach istnieje możliwość ulepszenia ram regulacyjnych znajdujących zgodnie z projektowaną dyrektywą zastosowanie do instytucji płatniczych. Po pierwsze, niejasne rozróżnienie pomiędzy instytucjami płatniczymi i innymi dostawcami usług płatniczych powoduje, że wyjątkowo trudne jest oszacowanie ryzyk i związanych z nimi gwarancji prawnych. Trudność ta powstaje nie tylko w przypadku i w zakresie, w jakim instytucje płatnicze mogą gromadzić środki, które są trudne do odróżnienia od depozytów, ale także w odniesieniu do ich zdolność do udzielania kredytu finansowanego ze środków pieniężnych przyjmowanych od ludności (zob. punkt 4 załącznika do projektowanej dyrektywy). Po drugie, projektowana dyrektywa nie porusza kwestii różnych kategorii ryzyk związanych z usługami płatniczymi. Warto w związku z tym przypomnieć, że usługi płatnicze świadczane przez instytucje kredytowe zostaną poddane szczególnym wymogom kapitałowym z uwagi na związane z takimi usługami ryzyko operacyjne⁽⁹⁾. Po trzecie, można także argumentować, że określona w projektowanej dyrektywie procedura uzyskania zezwolenia oparta została na kryteriach pozostawiających zbyt wiele miejsca dla rozbieżnych interpretacji na poziomie krajowym. Państwa Członkowskie mogą również w określonych okolicznościach odstąpić od stosowania niektórych wymogów związanych z uzyskaniem zezwolenia⁽¹⁰⁾.
- 4.3 W świetle powyższych uwag, na tle projektowanej dyrektywy wydaje się zachodzić nierównowaga pomiędzy zakresem działalności instytucji płatniczych a ramami ostrożnościowymi, w których działalność taka ma być prowadzona. Po wyjaśnieniu właściwego zakresu działalności instytucji płatniczych należy rozważyć, na podstawie oszacowania związanych z nim ryzyk, wprowadzenie wymogów adekwatności kapitałowej lub innych podobnych gwarancji prawnych (np. wymogów co do kapitału początkowego, zabezpieczeń).

⁽⁶⁾ Zob. Alexander Bornemann, „Abridged Opinion on the Concept of the Credit Institution in the Directives of the European Community Relating to Bank Regulation and Supervision”, str. 11. Dokument dostępny jako plik PDF na stronie:

<<http://www.money-advice.net/media.php?id=234>>

⁽⁷⁾ Ibidem.

⁽⁸⁾ Przepis art. 1 ust. 1 lit. a) stanowi, że „instytucja kredytowa oznacza przedsiębiorstwo, którego działalność polega na przyjmowaniu od ludności depozytów lub innych środków podlegających zwrotowi oraz na udzielaniu kredytów na własny rachunek”.

⁽⁹⁾ Zob. część 2 załącznika X do „Wniosku dotyczącego dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady przekształcającego dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. odnoszącą się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe oraz dyrektywę Rady 93/6/EWG z dnia 15 marca 1993 r. w sprawie adekwatności kapitałowej przedsiębiorstw inwestycyjnych i instytucji kredytowych” (COM(2004) 486 ostateczny).

⁽¹⁰⁾ Warunki stosowania odpowiednich zwolnień określono w art. 21 projektowanej dyrektywy.

- 4.4 Brak wymogów kapitałowych dla instytucji płatniczych może potencjalnie stworzyć tendencję do przenoszenia się instytucji płatniczych do krajów o niższych wymogach nadzorczych (tzw. *supervisory arbitrage*). Niezależnie od tego, czy instytucje kredytowe będą prowadzić działalność płatniczą bezpośrednio, czy też przez podmioty zależne kwalifikujące się jako instytucje płatnicze, w zakresie ryzyk operacyjnych oraz kredytowych będą one podlegać nadzorowi skonsolidowanemu. Samodzielne instytucje płatnicze albo instytucje płatnicze niestanowiące części grupy bankowej nie będą natomiast podlegać żadnym wymogom kapitałowym pomimo prowadzenia tej samej działalności.
- 4.5 Co więcej, projektowana dyrektywa jest generalnie niejasna w kwestii podziału kompetencji pomiędzy właściwe organy rodzimego i przyjmującego Państwa Członkowskiego. Przykładem powyższego jest trzeci akapit art. 6 projektowanej dyrektywy, który reguluje przyznawanie instytucjom płatniczym europejskich paszportów bez wyjaśnienia kwestii, który właściwy organ jakiego Państwa Członkowskiego sprawować będzie nadzór nad takimi instytucjami płatniczymi. Celowe byłoby bardziej staranne rozważenie tych kwestii.
- 4.6 W praktyce stosowania art. 15 proponowanej dyrektywy, uprawnienia ESBC oraz krajowych banków centralnych w zakresie sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych, a także w niektórych państwach członkowskich, uprawnienia krajowych banków centralnych w zakresie sprawowania nadzoru, powinny być należycie uwzględnione.
- 4.7 Uprawnienia nadzorcze właściwych organów zgodnie z art. 16 projektowanej dyrektywy mogłyby zostać wyrażone jaśniej w odniesieniu do szeregu kwestii. Po pierwsze, zakres „inspekcji w siedzibie” (art. 16 lit. b) mógłby zostać określony w bardziej precyzyjny sposób. Po drugie, wyjaśnione mogłyby także zostać dokładne znaczenie uprawnienia do nakładania „odpowiednich kar” (art. 16 lit. d)). Po trzecie, mogłyby zostać określone warunki zawieszenia i cofnięcia zezwolenia (art. 16 lit. e)), chociażby przez przepis szczególny. W celu zapewnienia odpowiednich warunków konkurencji (*ang. level playing field*) na obszarze Europejskim oraz odpowiedniej skuteczności w wykonywaniu nadzoru nad instytucjami korzystającymi ze swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, art. 16 projektowanej dyrektywy powinien zostać zmieniony tak aby zapewnić, że właściwe organy będą posiadać wszystkie uprawnienia przewidziane w tym artykule, w szczególności uprawnienia nadzorcze oraz wykonawcze.
- 4.8 Przepis art. 19 projektowanej dyrektywy przewiduje, że Państwa Członkowskie pozwalają na wymianę informacji pomiędzy swoimi właściwymi organami, bankami centralnymi, ESBC i EBC. O ile przepis ten co do zasady należy przyjąć z uznaniem, zaleca się jednak niniejszym, że jeżeli właściwy organ jest jednostką inną niż bank centralny, a bank centralny sprawuje zarazem nadzór nad systemem płatniczym, przepis ten powinien zostać uzupełniony innymi przepisami przewidującymi, że: (i) przed udzieleniem albo zawieszeniem/cofnięciem licencji właściwy organ musi zasięgnąć opinii właściwego banku centralnego; oraz że (ii) właściwe organy są zobowiązane do wymiany informacji z właściwym bankiem centralnym. Takie przepisy byłyby korzystne w świetle ogólnej odpowiedzialności banków centralnych w zakresie płatności.

5 Zezwolenie na prowadzenie banku lub instytucji pieniądza elektronicznego

- 5.1 Jeżeli zezwoli się instytucjom płatniczym na przechowywanie środków, które zarówno ekonomicznie jak i prawnie należy uznać za depozyty, chociaż na poziomie pojęć nie są one uznawane za takie przez projektowaną dyrektywę, to poziom ryzyka będzie równy ryzyku występującemu w przypadku instytucji kredytowych czy pieniądza elektronicznego. Tym samym, poziom gwarancji prawnych powinien być zatem taki sam jak ten znajdujący zastosowanie do instytucji kredytowych lub pieniądza elektronicznego. Wynika z tego, że usługi płatnicze powinny być, o ile to możliwe, ograniczone do instytucji kredytowych i pieniądza elektronicznego. EBC uznaje takie rozwiązanie za właściwsze, gdyż zapewniłoby ono należyłą ochronę środków klientów i rzetelność działalności finansowej.
- 5.2 Gdyby poziom gwarancji prawnych nałożonych na instytucje kredytowe lub pieniądza elektronicznego miał znaleźć zastosowanie także do instytucji płatniczych, należałoby wprowadzić zasadnicze zmiany w tytule II projektowanej dyrektywy.

6 Ograniczenie działalności instytucji płatniczych

- 6.1 W razie wprowadzenia, zgodnie z propozycją Komisji, kategorii instytucji płatniczych podlegających mniej ścisłemu nadzorowi, projektowana dyrektywa powinna zostać zmieniona w celu sprecyzowania, że instytucje płatnicze nie powinny być uprawnione do przechowywania środków użytkowników ich usług dłużej niż przez ograniczony okres czasu, w którym są one przekazywane pomiędzy zlecającą a odbiorcą, ani też nie powinny być one uprawnione do reinwestowania takich środków. Obecne brzmienie art. 10 ust. 2 projektowanej dyrektywy mogłoby w przeciwnym wypadku prowadzić do wniosku, że otwieranie przez instytucje płatnicze w swoich księgach rachunków oznacza, że otrzymane środki mogą być reinwestowane na korzyść instytucji płatniczej. Takie doprecyzowanie mogłoby zostać osiągnięte przykładowo przez ograniczenie wchodzącej w zakres usług płatniczych działalności instytucji płatniczych do rodzajów działalności określonych w punkcie 7 załącznika do projektowanej dyrektywy. Działalność określona w punkcie 5 załącznika mogłaby również zostać

udostępniona instytucjom płatniczym, ale pod warunkiem wyjaśnienia, że działalność polegająca na wydawaniu kart jest powiązana z wymogiem prowadzenia rachunku dla posiadacza karty przez instytucję kredytową. Ponadto, instytucje płatnicze nie powinny móc udzielać kredytu w związku z punktem 4 załącznika do projektowanej dyrektywy.

- 6.2 Ponadto, w celu uniknięcia rozbieżnych interpretacji mogłoby być użyteczne wskazanie jakie usługi mogą być świadczone przez jaki typ instytucji, poprzez uporządkowanie wszystkich punktów załącznika do projektowanej dyrektywy w następujący sposób: (i) punkty 1-7: instytucje kredytowe; (ii) punkty 1-3 oraz 5-7: instytucje pieniądza elektronicznego oraz (iii) punkt 7: instytucje płatnicze. Dodatkowo, jak wspomniano powyżej, działalność określona w punkcie 5 załącznika mogłoby także być uważana za rodzaj działalności prowadzonej przez instytucje płatnicze⁽¹⁾. Twierdzenie takie można uznać za prawdziwe również w odniesieniu do działalności określonej w punkcie 4 załącznika, o ile zapewni się, że środki otrzymywane od użytkowników usług płatniczych w celu wykonania usług płatniczych nie mogą być uruchamiane dla udzielania kredytu innym użytkownikom usług płatniczych.
- 6.3 Dla ochrony środków użytkowników usług płatniczych mogłoby zostać rozważone inne minimalne gwarancje prawne. Przykładowo, w kontekście niektórych szczególnych mechanizmów rozliczania transakcji terminowych pieniądze powierzane przez klientów podmiotom prowadzącym rozliczenia transakcji terminowych są uważane zgodnie z prawem niektórych Państw Członkowskich (np. Niemiec i Zjednoczonego Królestwa) oraz Stanów Zjednoczonych za własność klienta, a nie za depozyt pieniężny. Takie rozwiązanie jest często przewidziane w przepisach szczególnych lub potwierdzone przez orzecznictwo. Nie odnosząc się do kwestii własności takich środków pieniężnych, co mogłoby powodować trudności na tle prawa niektórych Państw Członkowskich, alternatywę stanowiłoby rozbudowanie gwarancji prawnych zawartych w art. 10 ust. 2 projektowanej dyrektywy, który zobowiązuje instytucje płatnicze do oddzielnego ujmowania w ich rachunkowości środków użytkowników usług płatniczych. Mogłoby to zostać osiągnięte poprzez zmianę projektowanej dyrektywy w sposób zapewniający nałożenie na instytucje płatnicze bardziej sprecyzowanych obowiązków: (i) odróżniania środków przyjmowanych w związku z poszczególnymi transakcjami; (ii) oddzielania środków przyjmowanych w związku z transakcją płatniczą od innych środków przyjmowanych w związku z działalnością inną niż usługi płatnicze i oddzielnego uwzględniania ich w rachunkowości instytucji płatniczych; (iii) przechowywania środków użytkowników usług płatniczych pod nazwą rachunku, która je jasno identyfikuje jako takie; (iv) nie łączenia środków użytkowników usług płatniczych ze środkami dostawcy usług płatniczych albo jakiegokolwiek innego użytkownika usług płatniczych lub innej osoby; (v) wyłączenia środków użytkowników usług płatniczych z zakresu jakichkolwiek czynności osób trzecich podejmowanych przeciwko instytucji płatniczej; (vi) w przypadku niewypłacalności instytucji płatniczej, niezwłocznego zwrotu środków użytkowników usług płatniczych z pierwszeństwem przed wszystkimi innymi roszczeniami; oraz (vii) w przypadku braku środków koniecznych do dokonania pełnego zwrotu użytkownikom usług płatniczych niewypłacalnej instytucji płatniczej, dystrybucji pozostałych środków pomiędzy użytkowników usług płatniczych w sposób proporcjonalny w stosunku do wysokości ich należności.
- 6.4 Ponadto, odniesienie w art. 10 ust. 1 lit. b) projektowanej dyrektywy do usług dodatkowych, takich jak „udzielanie gwarancji na realizację transakcji płatniczych” wymaga szerszego wyjaśnienia celem przesądzenia że usługi takie mogą być świadczone wyłącznie na rzecz użytkowników usług płatniczych uczestniczących w transakcji.
- 6.5 Wreszcie, art. 10 ust. 3 projektowanej dyrektywy stanowi, że działalność instytucji płatniczych nie musi być ograniczona do oferowania usług płatniczych i odbywa się zgodnie ze znajdującymi zastosowanie przepisami prawa krajowego i wspólnotowego. Oznacza to, że zakres działalności instytucji płatniczych może obejmować inne rodzaje działalności niż te wymienione w załączniku do projektowanej dyrektywy, co budzi dwa zastrzeżenia. Po pierwsze, projektowana dyrektywa nie wymienia wszystkich dozwolonych rodzajów działalności. Dokonanie pełnej oceny tych innych rodzajów działalności z punktu widzenia ochrony konsumenta i stabilności finansowej może mieć miejsce tylko wtedy, gdy znane są wszystkie możliwe rodzaje działalności. Po drugie, jeżeli takie rodzaje działalności opierają się na prawie krajowym, to nie zostanie osiągnięty cel projektowanej dyrektywy, czyli zapewnienie pełnej harmonizacji. Z tych przyczyn art. 10 ust. 3 projektowanej dyrektywy powinien zostać skreślony.

7 Tworzenie SEPA

- 7.1 Sektor bankowy obecnie pracuje intensywnie nad usługami, które będą spełniać wymogi SEPA. Już z dniem 1 stycznia 2008 r. sektor ten ma zamiar zaoferować obywatelom, instytucjom publicznym i przedsiębiorcom ogólnoeuropejskie instrumenty płatnicze, zarówno dla płatności krajowych, jak i transgranicznych. W obecnych ramach prawnych Wspólnoty utworzenie SEPA mogłoby jednak

⁽¹⁾ Zauważyć należy, że powyższe uporządkowanie nie uwzględnia działalności instytucji świadczących zyro pocztowe, gdyż udzielanie im zezwoleń, a tym samym rodzaje działalności, którą mogą one prowadzić, podlega prawu krajowemu Państw Członkowskich.

okazać się utrudnione z uwagi na różnorodność znajdujących zastosowanie przepisów krajowych. Harmonizacja ram prawnych dla płatności jest zatem ważna, gdyż stanowić będzie ona wsparcie dla sektora bankowego w jego wysiłkach na rzecz stworzenia SEPA. Części projektowanej dyrektywy mającej znaczenie dla SEPA (głównie tytuły III i IV) wydają się być mniej kontrowersyjne niż tytuł II. Jeżeli przyjęcie projektowanej dyrektywy miało się opóźnić z uwagi na opisane powyżej niejasności, mogłoby tym samym opóźnić się wprowadzenie SEPA. W celu zapobieżenia takiemu opóźnieniu mogłoby się zatem okazać korzystne wyłączenie tytułu II z projektowanej dyrektywy. Takie wyłączenie powinno jednak nastąpić pod warunkiem przyjęcia w odpowiednim czasie oddzielnego aktu prawa wspólnotowego mającego za swój przedmiot instytucje płatnicze. W tym zakresie rola instytucji płatniczych mogłaby stać się przedmiotem dyskusji w związku z planowanym przeglądem dyrektywy o pieniądzu elektronicznym, w celu osiągnięcia spójnych ram regulacyjnych i nadzorczych dla różnych kategorii dostawców usług płatniczych.

- 7.2 Innym rozwiązaniem mogłoby być przyjęcie przez Radę Prezesów EBC na podstawie art. 105 ust. 2 Traktatu i art. 22 Statutu rozporządzenia EBC regulującego te postanowienia projektowanej dyrektywy związane z SEPA, które wchodzi w zakres właściwości ESBC. Należy jednak mieć na względzie, że nie wszystkie postanowienia ułatwiające wprowadzenie SEPA mogą zostać przyjęte na tej podstawie.
- 7.3 Szczególna kwestia związana z SEPA dotyczy maksymalnego czasu realizacji „D+1” określonego w art. 60 ust. 1 i art. 61 ust. 1 projektowanej dyrektywy. Oczekuje się, że większość dostawców usług płatniczych będzie w stanie wypełnić ten wymóg do dnia 1 stycznia 2010 r. Należy jednak pamiętać, że środowiska branżowe nie były konsultowane w przedmiocie konsekwencji wymogu „D+1” i że niektóre sektory bankowe mogą doświadczyć trudności w terminowym dostosowaniu się do wskazanego wymogu.

8 Wyłączenie banków centralnych

Przepis ostatniego tiret art. 1 projektowanej dyrektywy przewiduje, że za dostawców usług płatniczych nie uważa się banków centralnych, które sprawują funkcję władz monetarnych, oraz władz publicznych, które dostarczają usługi płatnicze. W celu wykluczenia możliwych niejasności co do znaczenia tego przepisu pomocnym byłoby przesądzenie, że z zakresu projektowanej dyrektywy zostają wyłączone wszystkie czynności wykonywane przez banki centralne w miejsce wprowadzania niejasnego warunku, że wyłączenie to stosuje się tylko do świadczenia usług płatniczych przez banki centralne sprawujące funkcję władz monetarnych lub publicznych. Jakikolwiek tego rodzaju wyłączenie może być dokonywane jedynie z zastrzeżeniem wydanego przez EBC w dniu 4 sierpnia 2004 r. stanowiska w sprawie zasad prowadzonej polityki w zakresie obsługi realizowanych przez instytucje kredytowe płatności detalicznych w euro przez banki centralne⁽¹²⁾, zgodnie z którym aby zapewnić równe warunki konkurencji i nie dopuścić do wypierania inicjatyw rynkowych, krajowe banki centralne oferujące obsługę płatności detalicznych instytucjom kredytowym uwzględniają należycie wymogi oraz otoczenie konkurencyjne danego rynku, w tym kwestię zwrotu kosztów. W obecnym brzmieniu przepis ten prawdopodobnie doprowadziłby do rozbieżnej implementacji w poszczególnych Państwach Członkowskich, powodując w ten sposób niepotrzebne nieporozumienia zarówno dla banków centralnych, jak i uczestników rynków finansowych.

9 Prowadzenie i dostęp do systemów płatności

- 9.1 Projektowana dyrektywa powinna jasno przewidywać, że podmioty prowadzące systemy płatności będą uprawnione do odmiennego traktowania różnych typów dostawców usług płatniczych w zakresie dotyczącym warunków jakie będą musiały zostać przez nich spełnione przed uzyskaniem dostępu do systemów płatności. Powinno to być uzasadnione obiektywnymi powodami i mieć na celu zarządzanie ryzykami związanymi z dostawcami usług płatniczych. Dodatkowo, zakres przepisu art. 23 ust. 1 projektowanej dyrektywy powinien zostać ograniczony jedynie do zapewniania dostępu instytucji płatniczych do systemów płatności przy zachowaniu zasady niedyskryminacji. Przepis art. 23 ust. 1 projektowanej dyrektywy powinien zostać odpowiednio zmieniony.
- 9.2 Rozumie się, że celem przepisu art. 23 ust. 2 projektowanej dyrektywy jest wyłączenie systemów wskazanych zgodnie z dyrektywą o ostateczności rozrachunku⁽¹³⁾ spod warunków dostępu przewidzianych w art. 23 ust. 1. Brzmienie przepisu nie jest jednak w tym zakresie wystarczająco jasne i zaleca się tu sformułowanie wyłączenia wprost.

⁽¹²⁾ Dokument dostępny na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.int.

⁽¹³⁾ Dyrektywa 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych (Dz.U. L 166 z 11.6.1998, str. 45) (dyrektywa o ostateczności rozrachunku).

- 9.3 Ponadto, projektowana dyrektywa powinna przesądzić, że świadczenie usług rozliczeniowych i rozrachunkowych podlega standardom nadzorczym ustalonym przez Eurosystem, zgodnie z art. 105 ust. 2 Traktatu. Skutek ten można osiągnąć przykładowo przez odpowiednią zmianę motywu 12 do projektowanej dyrektywy oraz jej art. 23 ust. 2. W tym zakresie Eurosystem, w związku ze swoim zadaniem popierania sprawnego funkcjonowania systemów płatności strefy euro, będzie dokonywał oceny czy uczestnictwo instytucji płatniczych w systemach płatności jest wystarczająco bezpieczne i nie pociąga za sobą niepotrzebnego ryzyka dla stabilności systemu finansowego.
- 9.4 Wreszcie, przepis art. 10 ust. 1 lit. c) projektowanej dyrektywy przyznaje instytucjom płatniczym wyraźne prawo do prowadzenia systemów płatności. Ponieważ ustawodawstwo wspólnotowe obecnie ani nie definiuje pojęcia „podmiotu prowadzącego system płatności”, ani nie reguluje charakteru prawnego takich operatorów, nie ma potrzeby wprowadzania upoważnienia dla instytucji płatniczych (ani innych kategorii dostawców usług płatniczych podlegających projektowanej dyrektywie) do prowadzenia systemów płatności. Tym samym, w tytule i pierwszym ustępie art. 23 powinno zostać skreślone odwołanie do „eksploatacji systemów płatniczych”.

10 Komitet Płatniczy

Na podstawie art. 76 projektowanej dyrektywy lista usług płatniczych określona w załączniku może zostać zmieniona przez Komisję, którą wspomaga zgodnie z art. 77 Komitet Płatniczy składający się z przedstawicieli Państw Członkowskich i któremu przewodniczy przedstawiciel Komisji. Z uwagi na znaczenie listy i wpływ, jaki jej zmiana mogłaby mieć na rynek płatności, mandat Komitetu Płatniczego powinien być określony jednoznacznie, zapobiegając jakimkolwiek konfliktowi z określonymi przez Traktat i Statut kompetencjami Eurosystemu. Mając na względzie szczególnie kompetencje EBC w tym zakresie, EBC powinien być reprezentowany w Komitecie Płatniczym jako obserwator.

11 Wylączenia spod zakresu zastosowania projektowanej dyrektywy

- 11.1 Zakres zastosowania projektowanej dyrektywy określony w art. 2 i 3 może prowadzić do pewnych rozbieżności interpretacyjnych. Zgodnie z art. 2 projektowana dyrektywa znajduje zastosowanie do zamkniętego katalogu rodzajów działalności gospodarczej określonych jako usługi płatnicze i wymienionych w załączniku do projektowanej dyrektywy. W art. 3 zawiera ona także listę, która zdaje się stanowić zamknięty katalog wyłączeń spod zakresu projektowanej dyrektywy, chociaż korzystne byłoby wyjaśnienie tej kwestii. Celem większej czytelności relacji pomiędzy art. 2 i 3 projektowanej dyrektywy EBC zaleca zastąpienie obecnego nagłówka art. 3 terminem „wylączenia”.
- 11.2 Ponadto, niektóre pozycje katalogu z art. 3 nasuwają wątpliwości. Po pierwsze, projektowana dyrektywa nie wydaje się być neutralna technologicznie, gdyż rozróżnia płatności w formie fizycznej i elektronicznej. Tym samym może ona powodować niepożądaną zachętę do stosowania usług płatniczych opartych na nośnikach papierowych. W zależności od istniejących przepisów krajowych, z punktu widzenia dostawców usług płatniczych oferujących obecnie usługi oparte na nośnikach papierowych wprowadzenie bardziej efektywnych elektronicznych wersji ich produktów mogłoby się okazać kosztowne, gdyż oznaczałoby podleganie projektowanej dyrektywie. Mogłoby to zatem opóźnić pożądane ogólnie wprowadzanie elektronicznych usług płatniczych.
- 11.3 Po drugie, przewidziane w art. 3 lit. j) projektowanej dyrektywy zwolnienie niektórych usług płatniczych świadczonych przez dostawców systemów lub sieci telekomunikacyjnych lub informatycznych może być różnie interpretowane. Przepis ten nie jest neutralny technologicznie i może być wykładany zarówno zbyt wąsko, jak i zbyt szeroko (np. wyłączeniu mogłyby podlegać płatności przez internetowe portale handlowe takie jak eBay, chociaż materialnie nie różnią się one od usług, które podlegałyby projektowanej dyrektywie). Wskutek powyższego projektowana dyrektywa mogłaby zostać implementowana w nierówny sposób. Co więcej, nie jest całkowicie jasny stosunek pomiędzy powyższym zwolnieniem, a punktami 8 i 9 załącznika do projektowanej dyrektywy. Z tych przyczyn EBC zaleca skreślenie art. 3 lit. j) projektowanej dyrektywy wraz z punktami 8 i 9 załącznika do niej.
- 11.4 W zakresie, w jakim art. 3 lit. f) projektowanej dyrektywy dotyczy dokumentów dłużnych w postaci papierowej, wskazane jest zawarcie ogólnego odesłania do weksli, w tym zarówno do weksli objętych Konwencją Genewską z 1930 r. ⁽¹⁴⁾, jak i weksli nią nieobjętych.

⁽¹⁴⁾ Konwencja w sprawie jednolitej ustawy o wekslach trasowanych i własnych (Genewa, 7 czerwca 1930 r.).

12 Definicje

- 12.1 Projektowana dyrektywa określa definicje na dwa różne sposoby. W niektórych przypadkach definicje są określone poprzez szczególne postanowienia art. 4, podczas gdy w innych są one rozsiiane po różnych częściach projektowanej dyrektywy (np. w art. 1 („instytucje kredytowe”, „instytucje pieniądza elektronicznego”, „instytucje świadczące żyro pocztowe” i „instytucje płatnicze”), art. 2 („usługi płatnicze” i „transakcje płatnicze”), art. 29 („umowy ramowe”) i art. 51 („mikroprzedsiębiorstwa”). Zaleca się zawarcie wszystkich definicji w jednym zawierającym tylko definicje przepisie projektowanej dyrektywy, który mógłby być jej artykułem 1. Byłoby to rozwiązanie podobne do przyjętego w skonsolidowanej dyrektywie bankowej.
- 12.2 Równocześnie pojawia się kwestia spójności z definicjami i pojęciami używanymi w obowiązującym prawie wspólnotowym, np. w dyrektywie o ostateczności rozrachunku. Przykładem jest tutaj definicja „systemu płatniczego” z art. 4 pkt 3 projektowanej dyrektywy, która powinna zostać dostosowana do pojęcia „systemu” używanego w dyrektywie o ostateczności rozrachunku, z uwagi na możliwe interakcje pomiędzy systemami wskazanymi zgodnie z dyrektywą o ostateczności rozrachunku a pozostałymi systemami płatności. Większa spójność mogłaby zostać osiągnięta przez wprowadzenie do projektowanej dyrektywy definicji „zleceniodawcy” i „odbiorcy” zawartych w art. 3 projektowanego rozporządzenia w sprawie informacji o zleceniodawcach, które towarzyszą przekazom pieniężnym ⁽¹⁵⁾.
- 12.3 Pojęcie „instytucji płatniczej” powinno zostać zmodyfikowane w ten sposób, aby wykluczyć możliwość podejmowania działalności w roli instytucji płatniczych przez osoby fizyczne, jako że wywoływałoby to ryzyko przemieszania środków instytucji płatniczych z środkami należącymi do danej osoby fizycznej.
- 12.4 Niejasne jest pojęcie „rachunku płatniczego” zawarte w art. 4 pkt 7 projektowanej dyrektywy. Z uwagi na kluczowe znaczenie tego pojęcia dla interpretacji pojęcia usług płatniczych oraz zakresu działalności instytucji płatniczych, niedociągnięcie to należy poprawić. Na tle obecnego brzmienia nie jest jasne, czy wszystkie kategorie dostawców usług płatniczych mogą prowadzić rachunki płatnicze. Jeżeli instytucje płatnicze mają być uprawnione do prowadzenia rachunków płatniczych, należy wyjaśnić różnicę pomiędzy „typowymi” rachunkami bankowymi a rachunkami płatniczymi. Należy ponadto jasno określić charakter takich rachunków. Pojawiają się w tym kontekście kwestie związane z zakresem podmiotów uprawnionych do prowadzenia takich rachunków, podmiotów mogących je posiadać oraz z ich prawnym charakterem i skutkami.
- 12.5 Inną kwestią wymagającą wyjaśnienia jest znaczenie sformułowania użytego w definicji rachunku płatniczego, że rachunek jest „wykorzystywany wyłącznie do transakcji płatniczych”. Czy wyklucza to przykładowo możliwość oprocentowania rachunków albo przechowywania środków przez okres dłuższy niż ściśle niezbędny dla transakcji? Konieczne jest także zapewnienie, że instytucje płatnicze nie mogą wypłacać posiadaczowi rachunku odsetek lub oferować mu innego rodzaju zachęt.
- 12.6 Definicja „środków” zawarta w art. 4 pkt 8 projektowanej dyrektywy powinna zostać zmieniona m. in. poprzez zamianę określenia „gotówka” na odwołanie do banknotów i monet.
- 12.7 W związku z definicją „jednoznacznego identyfikatora” zawartą w art. 4 pkt 15 projektowanej dyrektywy należy przypomnieć, że opinia EBC CON/2005/56 z dnia 15 grudnia 2005 r. dotycząca projektu rozporządzenia WE w sprawie informacji o zleceniodawcach, które towarzyszą przekazom pieniężnym ⁽¹⁶⁾ proponuje szczególne sformułowanie definicji „jednoznacznego identyfikatora”; wydaje się, że znalazło ono odzwierciedlenie w aktualnej wersji projektowanego rozporządzenia. Zaleca się ujednoczenie definicji „jednoznacznego identyfikatora” zarówno w projektowanym rozporządzeniu jak i w projektowanej dyrektywie.
- 12.8 Pojęcie „czasu realizacji” jest używane w różnych miejscach w motywach do projektowanej dyrektywy oraz w art. 26 ust. 1 lit. a) ppkt ii) i art. 31 ust. 1 lit. b) ppkt ii), w art. 35 i w sekcji 2 rozdziału 2 tytułu IV, nie będąc jednak definiowane. Zdefiniowanie czasu realizacji jako określonego przedziału czasu (mierzonego przykładowo w dniach roboczych albo godzinach funkcjonowania) byłoby korzystne, gdyż umożliwiłoby określenie maksymalnego czasu realizacji. Co więcej, istnieje wiele transakcji, które są realizowane bez wykorzystania rachunku płatniczego (np. przekazy pieniężne dla klientów niebankowych). Definicja czasu realizacji w projektowanej dyrektywie powinna objąć także takie przypadki.

⁽¹⁵⁾ „Wniosek dotyczący: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji o zleceniodawcach, które towarzyszą przekazom pieniężnym” (COM(2005) 343 ostateczny).

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 336 z 31.12.2005, str. 109.

- 12.9 Nie istnieje wspólny kalendarz „dni roboczych” w UE i chociaż termin ten jest używany w wielu miejscach sekcji 2 rozdziału 2 tytułu IV projektowanej dyrektywy, to nie został on zdefiniowany. Dla celów przetwarzania i działalności, jak i dla zapewnienia jasności zakresu zobowiązań, użyteczne byłoby włączenie do projektowanej dyrektywy takiej definicji (w przepisie określającym definicje).
- 12.10 Termin „pieniądz bankowy” jest używany w projektowanej dyrektywie bez jego zdefiniowania, np. w art. 3 lit. b), art. 4 pkt 8 projektowanej dyrektywy oraz w punkcie 7 załącznika do niej. Zaleca się wprowadzenie definicji pieniądza bankowego (w przepisie określającym definicje) przy uwzględnieniu okoliczności, że tylko banki centralne oraz instytucje kredytowe (w tym instytucje pieniądza elektronicznego) mogą gromadzić takie środki.
- 12.11 Podobnie, termin „oddział” został użyty w art. 4 pkt 2 i art. 20 projektowanej dyrektywy bez jego zdefiniowania. Zaleca się wprowadzenia definicji „oddziału” zgodnie z definicją zawartą w art. 1 ust. 3 skonsolidowanej dyrektywy bankowej.
- 12.12 Definicja „umowy ramowej” powinna zostać przeniesiona z art. 29 do przepisu określającego definicje. Co więcej, celem zachowania spójności w tekście projektowanej dyrektywy [w języku angielskim] dla określenia „umowy ramowej” powinien być używany termin „*framework contract*”, zastępując alternatywny termin „*framework agreement*” użyty w motywie 18 do projektowanej dyrektywy oraz w jej art. 32 i 33.

13 *Dodatkowe uwagi o charakterze prawnym i technicznym*

- 13.1 Wymaga wyjaśnienia kwestia, czy przyjmujące Państwa Członkowskie mogą dla celów sprawozdawczości statystycznej wymagać od wszystkich instytucji płatniczych posiadających oddziały na ich terytorium składania sprawozdań z działalności właściwym dla danego przyjmującego Państwa Członkowskiego organom statystycznym, m. in. krajowemu bankowi centralnemu albo krajowej agencji statystycznej.
- 13.2 Mogłoby zostać wprost wyjaśnione, że odwołanie w art. 2 projektowanej dyrektywy do „każdej waluty” ma dotyczyć walut krajów spoza Wspólnoty.
- 13.3 Przepis art. 1 projektowanej dyrektywy jest zatytułowany „Przedmiot” i powinien zgodnie z tym zostać ograniczony do ogólnego przedstawienia przedmiotu projektowanej dyrektywy. Wydaje się, że właściwszym rozwiązaniem byłoby objęcie czterech kategorii dostawców usług płatniczych jednolitą definicją „dostawcy usług płatniczych” i zawarcie jej w przepisie określającym definicje, tym bardziej że przepis ten definiuje także pojęcie użytkownika usług płatniczych.
- 13.4 Przepis art. 11 ust. 2 projektowanej dyrektywy, dotyczący korzystania z usług przedstawicieli, przedsiębiorstw wykonujących usługi na zasadzie outsourcingu lub spółek zależnych, mówi o zleceniu wykonania na zasadzie outsourcingu „wszystkich operacji”. Budzi to wątpliwości, gdyż w ten sposób zostałyby umożliwione tworzenie spółek pozornych formalnie odpowiadającym wymogom projektowanej dyrektywy, podczas gdy właściwe operacje byłyby wykonywane przez osoby trzecie niepodlegające jej wymogom. EBC zaleca tym samym zmianę art. 11 w celu uniknięcia takich konsekwencji.
- 13.5 Przepis art. 12 ust. 1 projektowanej dyrektywy mówi o „ryzyku operacyjnym” nie definiując tego pojęcia. Niezbędne doprecyzowanie mogłoby zostać osiągnięte przez zastosowanie definicji „ryzyka operacyjnego” zawartej w art. 4 pkt 22 projektowanej dyrektywy w sprawie adekwatności kapitałowej⁽¹⁷⁾.
- 13.6 Zasady przechowywania dokumentacji zawarte w art. 13 i 44 projektowanej dyrektywy mogą wskazywać na to, że obowiązki instytucji płatniczej związane z przechowywaniem dokumentacji nie trwają dłużej niż jeden rok. Obowiązki te powinny zostać bliżej uzgodnione z innym przepisami prawa wspólnotowego, takim jak art. 30 trzeciej dyrektywy w sprawie prania pieniędzy⁽¹⁸⁾, który określa minimalny czas trwania obowiązku przechowywania dokumentacji na pięć lat.

⁽¹⁷⁾ Zob. pełne odesłanie w przypisie 9.

⁽¹⁸⁾ Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, str. 15).

- 13.7 Zawarte w art. 41 projektowanej dyrektywy pojęcie „zgody” nie jest wystarczająco precyzyjne. W tym kontekście niezbędne jest uwzględnienie cofnięcia zgody jak również jej definicja.
- 13.8 Brzmienie art. 52 projektowanej dyrektywy dotyczącego zwrotu kwoty płatności jest niejednoznaczne, przykładowo w miejscu mówiącym o uprawnieniu do zwrotu w sytuacji, gdy kwota zrealizowanej transakcji nie jest kwotą, „jakiej racjonalnie mógłby się spodziewać przeciętny zleceniodawca, będąc w położeniu danego zleceniodawcy”. Powyższe sformułowanie pozostawia szeroką przestrzeń dla interpretacji, co zwiększa niepewność w zakresie płatności i może prowadzić do wzrostu ilości sporów prawnych, jak i pozostawić konsumentów bez ochrony. W celu zminimalizowania ryzyka przyszłych sporów prawnych powinno się zatem zwrócić uwagę na wyjaśnienie treści art. 52.
- 13.9 Ostateczność płatności ma kluczowe znaczenie dla odbiorcy, i dlatego pojęcie „zostania poinformowanym” zawarte w art. 53 ust. 1 projektowanej dyrektywy jest zbyt niedookreślone, a to z uwagi na okoliczność, że mogą zajść znaczne różnice w czasie pomiędzy przypadkami udostępnienia informacji za pośrednictwem banku internetowego zleceniodawcy lub też publicznie dostępnego automatu do wydruku informacji o stanie rachunku, a przypadkami, w których zleceniodawca otrzymuje pocztą wyciąg ze stanem rachunku w formie dokumentu. Korzystniejszym rozwiązaniem byłoby zatem wskazanie oznaczonego momentu odnoszącego się do samego przekazu. W celu zapewnienia zleceniodawcy dodatkowego czasu na reakcję, dozwolone ramy czasowe mogłyby zostać wydłużone z czterech do sześciu tygodni.
- 13.10 Pojęcia „przyjęcia” i „nieodwołalności” zawarte w art. 54 i 56 projektowanej dyrektywy, chociaż są jasne i użyteczne, powinny być zgodne z pojęciami „wprowadzenia do systemu” i „nieodwołalności” z dyrektywy o ostateczności rozrachunku.
- 13.11 Przepis art. 54 ust. 2 projektowanej dyrektywy powinien zostać zmieniony w celu zapewnienia, aby okres pomiędzy otrzymaniem a przyjęciem płatności nie był niepotrzebnie wydłużany.
- 13.12 Przepis art. 65 ust. 1 projektowanej dyrektywy dotyczący dostępności środków stanowi, że Państwa Członkowskie muszą zapewnić, że dostawcy usług płatniczych odbiorcy udostępniają środki odbiorcy, gdy tylko zostaną one zapisane w dobro rachunku płatniczego odbiorcy. Wydaje się oczywiste, że środki są dostępne z momentem uznania nimi rachunku odbiorcy. Stosownie wydaje się zatem doprecyzowanie, że środki mają być udostępnione odbiorcy natychmiast po ich otrzymaniu przez dostawcę usług płatniczych.
- 13.13 W celu umożliwienia mechanizmom płatności sprawnego bezpośredniego przetwarzania płatności art. 66 ust. 1 projektowanej dyrektywy powinien zostać zmieniony poprzez wprowadzenie odwołania do Międzynarodowego Numeru Rachunku Bankowego (IBAN) jako preferowanego jednoznacznego identyfikatora we wszystkich przypadkach, co tym samym zapewniłoby zharmonizowany sposób używania jednoznacznych identyfikatorów.

14 *Propozycje zmian*

W uzupełnieniu powyższych uwag, poprawki legislacyjne proponowane przez EBC zostały załączone do niniejszej opinii.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem, dnia 26 kwietnia 2006 r.

Prezes EBC
Jean-Claude TRICHET

ZAŁĄCZNIK

Propozycje zmian ⁽¹⁾Tekst proponowany przez Komisję ⁽²⁾Zmiany proponowane przez EBC ⁽³⁾

Poprawka 1

Punkt preambuły 12

- (12) Istotnym warunkiem funkcjonowania dostawcy usług płatniczych jest jego umiejętność działania w ramach systemów płatniczych lub uczestniczenia w takich systemach. W celu zagwarantowania równego traktowania różnych kategorii dostawców usług płatniczych na obszarze całej Wspólnoty zgodnie z warunkami wydanej im przez nadzór ostrożnościowy licencji, konieczne jest sprecyzowanie zasad dotyczących dostępu do świadczenia usług płatniczych i uczestnictwa w systemach płatniczych. Należy zadbać o niedyskryminujące traktowanie instytucji płatniczych i instytucji kredytowych w odniesieniu do ich działalności w ramach systemów płatniczych oraz ich dostępu do tychże systemów.
- (12) Istotnym warunkiem funkcjonowania dostawcy usług płatniczych jest jego umiejętność działania w ramach systemów płatniczych lub uczestniczenia w takich systemach. W celu zagwarantowania równego traktowania różnych kategorii dostawców usług płatniczych na obszarze całej Wspólnoty zgodnie z warunkami wydanej im przez nadzór ostrożnościowy licencji, konieczne jest sprecyzowanie zasad dotyczących dostępu do świadczenia usług płatniczych i uczestnictwa w systemach płatniczych. **Zgodnie z art. 105 ust. 2 Traktatu i art. 3.1 oraz art. 22 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (zwanego dalej „Statutem ESBC”) jednym z podstawowych zadań Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) jest popieranie sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych. EBC i krajowe banki centralne Państw Członkowskich mogą stwarzać udogodnienia, a EBC może wydawać rozporządzenia w celu zapewnienia skuteczności i rzetelności systemów rozliczeń i płatności w ramach Wspólnoty i z innymi krajami. Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące dostępu do świadczenia usług płatniczych i uczestnictwa w systemach płatniczych nie naruszają kompetencji EBC i ESBC znajdujących zastosowanie w Państwach Członkowskich, które przyjęły walutę euro. Należy zadbać o niedyskryminujące traktowanie instytucji płatniczych i instytucji kredytowych w odniesieniu do ich działalności w ramach systemów płatniczych oraz ich dostępu do tychże systemów.**

Uzasadnienie — zobacz punkt 9.3 opinii

Poprawka 2

Artykuł 1, Przedmiot

Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy, stosownie do których Państwa Członkowskie dokonują rozróżnienia następujących czterech kategorii dostawców usług płatniczych:

- (a) instytucje kredytowe w rozumieniu dyrektywy 2000/12/WE;
- (b) instytucje pieniądza elektronicznego w rozumieniu dyrektywy 2000/46/WE;
- (c) instytucje świadczące żyro pocztowe, o których mowa w art. 2 ust. 3 tiret drugie dyrektywy 2000/12/WE, uprawnione do dostarczania usług płatniczych zgodnie z prawem krajowym lub wspólnotowym;

Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy, stosownie do których Państwa Członkowskie dokonują rozróżnienia czterech kategorii dostawców usług płatniczych, **określonych w art. [4] [Przepis określający definicje].**

Niniejsza dyrektywa ustanawia także przepisy dotyczące przejrzystości oraz odpowiednie prawa i obowiązki użytkowników i dostawców w odniesieniu do świadczenia usług płatniczych jako stałego zajęcia lub działalności gospodarczej.

⁽¹⁾ Propozycje brzmienia przepisów w niniejszym załączniku są oparte na tekście projektowanej dyrektywy i ograniczają się do poprawek mających na celu uwzględnienie wysuniętych w niniejszej opinii postulatów EBC.

⁽²⁾ Kursywa użyta w tekście wskazuje na fragmenty, gdzie EBC proponuje usunięcie określonych sformułowań.

⁽³⁾ Pogrubienia użyte w tekście wskazują na fragmenty, gdzie EBC proponuje dodanie określonych sformułowań.

- (d) inne osoby fizyczne i prawne, którym zgodnie z art. 6 niniejszej dyrektywy udzielono zezwolenia na dostarczanie i realizację usług płatniczych na całym obszarze Wspólnoty, zwane dalej „instytucjami płatniczymi”.

Niniejsza dyrektywa ustanawia także przepisy dotyczące przejrzystości oraz odpowiednie prawa i obowiązki użytkowników i dostawców w odniesieniu do świadczenia usług płatniczych jako stałego zajęcia lub działalności gospodarczej.

Za dostawców usług płatniczych nie są uważane banki centralne, które sprawują funkcję władz monetarnych, oraz władze publiczne, które dostarczają usługi płatnicze.

Uzasadnienie — zobacz punkt 13.3 opinii

Poprawka 3

Artykuł 2 ust. 1, pierwszy akapit

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie jedynie do tych rodzajów działalności gospodarczej, które wymienia się w Załączniku i które polegają na realizacji transakcji płatniczych w imieniu osób fizycznych i prawnych, zwanych dalej „usługami płatniczymi”, w przypadku których przynajmniej jeden z dostawców usług płatniczych ma siedzibę we Wspólnocie.

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie jedynie do **usług płatniczych**.

Uzasadnienie — zobacz punkt 12.1 opinii

Poprawka 4

Artykuł 1, wyłączenie banków centralnych — do dodania do art. 2 ust. 1, drugi akapit

Za dostawców usług płatniczych nie są uważane banki centralne, które sprawują funkcję władz monetarnych, oraz władze publiczne, które dostarczają usługi płatnicze.

Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do usług płatniczych świadczonych przez banki centralne.

Uzasadnienie — zobacz punkt 8 opinii

Poprawka 5

Artykuł 3, tytuł

Działalność wyłączona z zakresu dyrektywy

Wyłączenia z zakresu dyrektywy

Uzasadnienie — zobacz punkt 11.1 opinii

Poprawka 6

Artykuł 3 lit. (j)

- (j) transakcji płatniczych wykonywanych przy użyciu telefonu komórkowego bądź innego urządzenia cyfrowego lub informatycznego, o ile zachodzą wszystkie podane poniżej warunki: [Do usunięcia]

- (i) dostawca usług będący operatorem systemu lub sieci telekomunikacyjnej lub informatycznej, jest ściśle zaangażowany w rozwój dostarczanych przez niego produktów cyfrowych lub usług komunikacji elektronicznej;
- (ii) nieobecność na rynku danego dostawcy usług uniemożliwiłaby dostarczanie wspomnianych towarów i usług;
- (iii) nie istnieje żadna inna możliwość dokonywania płatności.

Uzasadnienie — zobacz punkt 11.3 opinii

Poprawka 7
Artykuł 4 pkt 3

„system płatniczy” oznacza system transferu środków oparty na formalnych i znormalizowanych regułach i jednolitych przepisach dotyczących przetwarzania, clearingu i/lub rozliczeń transakcji płatniczych;

„system płatniczy” oznacza system transferu środków oparty na formalnych i znormalizowanych regułach i jednolitych przepisach dotyczących przetwarzania, clearingu i/lub rozliczeń transakcji płatniczych, **w tym bez ograniczenia systemu wskazane i zgłoszone Komisji jako systemy płatności zgodnie z Dyrektywą 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych** ^(FN);

Uzasadnienie — zobacz punkt 12.2 opinii

Poprawka 8
Artykuł 4 pkt 8

„środki” oznaczają gotówkę, pieniądź bankowy i pieniądź elektroniczny zgodnie z dyrektywą 2000/46/WE;

„środki” oznaczają **banknoty i monety oraz** pieniądź bankowy;

Uzasadnienie — zobacz punkt 12.6 opinii

Poprawka 9
Przepis określający definicje

Artykuł 1
Przedmiot

Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy, stosownie do których Państwa Członkowskie dokonują rozróżnienia następujących czterech kategorii dostawców usług płatniczych:

[...]

(d) inne osoby fizyczne i prawne, którym zgodnie z art. 6 niniejszej dyrektywy udzielono zezwolenia na dostarczanie i realizację usług płatniczych na całym obszarze Wspólnoty, zwane dalej „instytucjami płatniczymi”.

„instytucja płatnicza” oznacza osobę prawną, której udzielono zgodnie z art. 6 zezwolenia na świadczenie i wykonywanie usług płatniczych na obszarze Wspólnoty, inną niż: (a) instytucja kredytowa w rozumieniu art. 1 ust. 1 dyrektywy 2000/12/WE; (b) instytucja pieniądza elektronicznego określona w art. 1 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2000/46/WE; lub (c) instytucja świadcząca żyro pocztowe, o której mowa w drugim tiret art. 2 ust. 3 dyrektywy 2000/12/WE, która zgodnie z prawem krajowym lub wspólnotowym jest **uprawniona do świadczenia usług płatniczych;**

Uzasadnienie — zobacz punkty 12.1 i 12.3 opinii

Poprawka 10
Przepis określający definicje

[Dodanie tekstu]

„usługi płatnicze” oznaczają działalność gospodarczą wymienioną w załączniku, polegającą na wykonywaniu transakcji płatniczych w imieniu osoby fizycznej lub prawnej, w przypadku gdy co najmniej jeden z dostawców usług płatniczych ma siedzibę na obszarze Wspólnoty;

Uzasadnienie — zobacz punkt 12.1 opinii

^(FN) Dz.U. L 166 z 11.6.1998, str. 45.

Poprawka 11
Przepis określający definicje

Artykuł 1	„dostawca usług płatniczych” oznacza: (a) instytucję kredytową w rozumieniu art. 1 ust. 1 dyrektywy 2000/12/WE; (b) instytucję pieniądza elektronicznego określoną w art. 1 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2000/46/WE; (c) instytucję świadczącą żyro pocztowe, o której mowa w drugim tiret art. 2 ust. 3 dyrektywy 2000/12/WE, która zgodnie z prawem krajowym lub wspólnotowym jest uprawniona do świadczenia usług płatniczych; lub (d) z zastrzeżeniem art. 21, instytucję płatniczą;
Przedmiot	
Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy, stosownie do których Państwa Członkowskie dokonują rozróżnienia następujących czterech kategorii dostawców usług płatniczych:	
(a) instytucje kredytowe w rozumieniu dyrektywy 2000/12/WE;	
(b) instytucje pieniądza elektronicznego w rozumieniu dyrektywy 2000/46/WE;	
(c) instytucje świadczące żyro pocztowe, o których mowa w art. 2 ust. 3 tiret drugie dyrektywy 2000/12/WE, uprawnione do dostarczania usług płatniczych zgodnie z prawem krajowym lub wspólnotowym;	
(d) inne osoby fizyczne i prawne, którym zgodnie z art. 6 niniejszej dyrektywy udzielono zezwolenia na dostarczanie i realizację usług płatniczych na całym obszarze Wspólnoty, zwane dalej „instytucjami płatniczymi”.	

Uzasadnienie — zobacz punkt 12.1 opinii

Poprawka 12
Przepis określający definicje

[Dodanie tekstu]	„transakcja płatnicza” oznacza czynność zainicjowaną przez zleceniodawcę lub odbiorcę płatności, polegającą na zdeponowaniu, podjęciu lub przekazaniu środków zleceniodawcy na rzecz odbiorcy, niezależnie od rodzaju wzajemnych zobowiązań między użytkownikami usługi płatniczej;
------------------	---

Uzasadnienie — zobacz punkt 12.1 opinii

Poprawka 13
Przepis określający definicje

[Dodanie tekstu]	„czas realizacji” oznacza czas pomiędzy przyjęciem zlecenia płatności przez dostawcę usług płatniczych i momentem, w którym kwota do zapłaty wynikająca ze zlecenia płatności zostaje udostępniona odbiorcy;
------------------	--

Uzasadnienie — zobacz punkt 12.8 opinii

Poprawka 14
Przepis określający definicje

[Dodanie tekstu]	„pieniądz bankowy” oznacza saldo środków na rachunku w instytucji kredytowej albo banku centralnym lub pieniądz elektroniczny określony w art. 1 ust. 3 lit. b) dyrektywy 2000/46/WE;
------------------	---

Uzasadnienie — zobacz punkt 12.10 opinii

Poprawka 15
Przepis określający definicje

[Dodanie tekstu]

„umowa ramowa” oznacza porozumienie w sprawie usług płatniczych, które charakteryzuje się tym, że zobowiązuje dostawcę usług płatniczych do przyszłej realizacji pojedynczych lub kolejnych transakcji płatniczych na zlecenie zleceniodawcy;

Uzasadnienie — zobacz punkt 12.12 opinii

Poprawka 16
Nowy art. 6, Konsultacje z bankami centralnymi

[Dodanie tekstu]

Właściwe władze rodzimego Państwa Członkowskiego konsultują się z właściwym bankiem centralnym przed udzieleniem lub odmową udzielenia zezwolenia oraz przed zawieszeniem lub cofnięciem zezwolenia.

Uzasadnienie — zobacz punkt 4.8 opinii

Poprawka 17
Artykuł 10 ust. 1 i 2

1. Instytucje płatnicze są uprawnione do prowadzenia następujących rodzajów działalności:

- (a) świadczenie usług płatniczych;
- (b) świadczenie usług operacyjnych i powiązanych usług dodatkowych, takich jak: udzielanie gwarancji na realizację transakcji płatniczych, usługi wymiany walut obcych, działania związane z ochroną danych, a także przechowywanie i przetwarzanie danych;
- (c) użytkowanie i obsługa systemów płatniczych, w tym wszelkich instrumentów i procedur powiązanych z tymi systemami, do celów transferu, clearingu i rozliczenia środków.

W kontekście lit. (a) środki przyjmowane przez instytucje płatnicze od użytkowników usług płatniczych na świadczenie usług płatniczych nie stanowią depozytu ani innych środków podlegających zwrotowi w rozumieniu art. 3 dyrektywy 2000/12/WE, ani też pieniądza elektronicznego w rozumieniu dyrektywy 2000/46/WE.

2. Instytucje płatnicze nie wykorzystują środków otrzymanych i przyjętych w związku z usługą płatniczą od użytkowników usług płatniczych do wspierania pozostałych obszarów działalności innych niż usługi płatnicze. Instytucje płatnicze w swojej rachunkowości oddzielnie ujmują środki przyjęte od użytkowników usług płatniczych z przeznaczeniem na transakcje płatniczą oraz środki przyjęte z przeznaczeniem na działania inne niż usługi płatnicze.

1. Instytucje płatnicze są uprawnione do prowadzenia **wyłącznie** następujących rodzajów działalności:

- (a) świadczenie **dozwolonych** usług płatniczych, **wymienionych w Załączniku**;
- (b) świadczenie usług operacyjnych i powiązanych usług dodatkowych, takich jak: udzielanie gwarancji na realizację transakcji płatniczych, usługi wymiany walut obcych, działania związane z ochroną danych, a także przechowywanie i przetwarzanie danych;
- (c) użytkowanie systemów płatniczych, w tym wszelkich instrumentów i procedur powiązanych z tymi systemami, do celów transferu, clearingu i rozliczenia środków, **z zastrzeżeniem art. 23**.

2. **W zakresie świadczenia przez instytucje płatnicze usług płatniczych zgodnie z ust. 1 lit a),** środki przyjmowane przez instytucje płatnicze od użytkowników usług płatniczych na świadczenie usług płatniczych nie stanowią depozytu ani innych środków podlegających zwrotowi w rozumieniu art. 3 dyrektywy 2000/12/WE, ani też pieniądza elektronicznego **określonego w art. 1 ust. 3 lit. b)** dyrektywy 2000/46/WE. **Środki otrzymane przez instytucję płatniczą są przekazywane odbiorcy albo, jeżeli zlecenie nie zostaje wykonane, wypłacane zleceniodawcy lub innej osobie uprawnionej do środków w czasie realizacji określonym w sekcji 2 rozdziału 2 tytułu IV niniejszej dyrektywy.**

3. **Środki otrzymane i przyjęte w związku z usługą płatniczą od użytkowników usług płatniczych powinny być przyporządkowane do określonej transakcji, w związku z którą są powierzane instytucji płatniczej i nie mogą być wykorzystywane przez instytucje płatnicze do wspierania obszarów działalności innych niż usługi płatnicze, o których świadczenie zwrócił się użytkownik usług płatniczych.**

4. Państwa Członkowskie zapewnią stosowanie następujących odpowiednich środków zabezpieczających dla ochrony użytkowników usług płatniczych:

- (a) w stosunku do środków otrzymanych od użytkowników usług płatniczych, które zostały przyjęte w celu realizacji transakcji płatniczej, instytucja płatnicza przechowuje takie środki oddzielnie od innych środków przyjętych w celu dokonywania czynności innych niż usługi płatnicze i zapisuje je oddzielnie w swoich księgach;
- (b) instytucja płatnicza przechowuje środki użytkownika usług płatniczych na rachunku nazwanym w sposób umożliwiający niewątpliwą identyfikację użytkownika usług płatniczych;
- (c) środki użytkownika usług płatniczych nie mogą zostać połączone ze środkami dostawcy usług płatniczych, ani żadnego innego użytkownika usług płatniczych, ani jakiegokolwiek osoby innej niż użytkownik usług płatniczych, na rzecz którego przechowywane są środki;
- (d) środki użytkownika usług płatniczych nie podlegają skutkom jakichkolwiek czynności osób trzecich przeciwko instytucji płatniczej;
- (e) w przypadku wdrożenia środków służących reorganizacji lub wszczęcia postępowania likwidacyjnego wobec instytucji płatniczej, właściwe władze administracyjne lub sądowe, albo, w zależności od danego przypadku, właściwy zarządca lub likwidator niezwłocznie zwróci wszystkim użytkownikom usług płatniczych należące do nich środki, z pierwszeństwem w stosunku do wszelkich innych roszczeń do instytucji płatniczej;
- (f) w przypadku wdrożenia środków służących reorganizacji lub wszczęcia postępowania likwidacyjnego wobec instytucji płatniczej, jeżeli brak jest wystarczających środków dla zwrotu wszystkich środków należących do użytkowników usług płatniczych, właściwe władze administracyjne lub sądowe, albo, w zależności od danego przypadku, właściwy zarządca lub likwidator niezwłocznie dokona podziału pomiędzy użytkownikami usług płatniczych należących do nich środków, proporcjonalnie do wysokości ich należności i z pierwszeństwem w stosunku do wszelkich innych roszczeń do instytucji płatniczej;

Uwaga: niniejszym zaleca się, uzupełnienie powyższego przepisu wprowadzeniem do projektowanej dyrektywy w przepisie określającym definicje następujących definicji, przejętych wprost z art. 2 dyrektywy 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych ^(FN):

- (1) „zarządca” oznacza każdą osobę lub organ mianowane przez władze administracyjne lub sądowe, których zadaniem jest zarządzanie środkami służącymi reorganizacji;
- (2) „władze administracyjne lub sądowe” oznaczają takie władze administracyjne lub sądowe Państw Członkowskich, które są właściwe do celów środków służących reorganizacji lub postępowania likwidacyjnego;

^(FN) Dz.U. L 125 z 5.5.2001, str. 15.

- (3) „środki służące reorganizacji” oznaczają środki, które mają zachować lub przywrócić sytuację finansową instytucji płatniczej i które mogą mieć wpływ na wcześniejsze prawa osób trzecich, włączając środki obejmujące możliwość zawieszenia płatności, zawieszenia stosowania środków egzekucyjnych lub redukcji roszczeń;
- (4) „likwidator” oznacza każdą osobę lub organ mianowane przez władze administracyjne lub sądowe, których zadaniem jest zarządzanie postępowaniem likwidacyjnym;
- (5) „postępowanie likwidacyjne” oznacza łączne postępowanie wszczęte i monitorowane przez władze administracyjne lub sądowe Państwa Członkowskiego w celu sprzedaży aktywów pod nadzorem tych władz, łącznie z przypadkiem, gdy postępowanie zakończono w rezultacie ugody lub innego, podobnego środka.

Uzasadnienie — zobacz punkty 6.3, 6.4 i 9.4 opinii

Poprawka 18
Artykuł 10 ust. 3

3. Działalność instytucji płatniczych, które uzyskały zezwolenie, nie wyklucza innego rodzaju działalności i nie ogranicza się do usług płatniczych oraz prowadzona jest zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa krajowego i wspólnotowego. [skreślenie]

Uzasadnienie — zobacz punkt 6.5 opinii

Poprawka 19
Artykuł 11 ust. 2

2. Jeśli instytucja płatnicza zamierza zlecić wykonanie niektórych lub wszystkich swoich operacji na zasadzie outsourcingu, powiadamia o tym właściwy organ.

2. Jeśli instytucja płatnicza zamierza zlecić wykonanie niektórych swoich operacji na zasadzie outsourcingu, powiadamia o tym właściwy organ **swojego rodzimego Państwa Członkowskiego**. **Taki outsourcing nie uchybia zastosowaniu niniejszej dyrektywy do podmiotu, któremu zlecono wykonywanie niektórych operacji instytucji płatniczej, w zakresie, w jakim podmiot taki sam stanowi dostawcę usług płatniczych.**

Uzasadnienie — zobacz punkt 13.4 opinii

Poprawka 20
Artykuł 16

Państwa Członkowskie dbają o to, aby przeprowadzane przez właściwe organy kontrole mające na celu sprawdzenie ciągłości w przestrzeganiu przepisów niniejszego tytułu były proporcjonalne, wystarczające i adekwatne do zagrożeń, na które narażone są instytucje płatnicze.

Państwa Członkowskie dbają o to, aby przeprowadzane przez właściwe organy kontrole mające na celu sprawdzenie ciągłości w przestrzeganiu przepisów niniejszego tytułu były proporcjonalne, wystarczające i adekwatne do zagrożeń, na które narażone są instytucje płatnicze.

Aby sprawdzić przestrzeganie przepisów niniejszego tytułu, właściwe organy mogą jedynie:

Aby sprawdzić przestrzeganie przepisów niniejszego tytułu, właściwe organy **będą uprawnione:**

(a) wezwać instytucję płatniczą do dostarczenia wszelkich informacji niezbędnych do monitorowania zgodności z przepisami;

(a) wezwać instytucję płatniczą do dostarczenia wszelkich informacji niezbędnych do monitorowania zgodności z przepisami;

(b) przeprowadzać inspekcje w siedzibie instytucji płatniczej, jednostki świadczącej usługi outsourcingu, przedstawiciela lub w spółki zależnej, za których działania odpowiedzialność ponosi dana instytucja płatnicza;	(b) przeprowadzać inspekcje w siedzibie instytucji płatniczej, jednostki świadczącej usługi outsourcingu, przedstawiciela lub w spółki zależnej, za których działania odpowiedzialność ponosi dana instytucja płatnicza;
(c) wydawać zalecenia i wytyczne;	(c) wydawać zalecenia i wytyczne;
(d) wydawać ostrzeżenia i nakładać odpowiednie kary w przypadkach stwierdzenia braku zgodności z przepisami;	(d) wydawać ostrzeżenia i nakładać odpowiednie kary w przypadkach stwierdzenia braku zgodności z przepisami;
(e) zawiesić bądź cofnąć zezwolenie w przypadkach, w których instytucja płatnicza przestała spełniać warunki zezwolenia zgodnie z art. 5.	(e) zawiesić bądź cofnąć zezwolenie w przypadkach, w których instytucja płatnicza przestała spełniać warunki zezwolenia zgodnie z art. 5.

Uzasadnienie — zobacz punkt 4.7 opinii

Poprawka 21

Artykuł 19, pierwszy akapit

Właściwe organy różnych Państw Członkowskich współpracują ze sobą, w szczególności zaś wymieniają informacje w celu zagwarantowania właściwego stosowania niniejszej dyrektywy.

Właściwe organy różnych Państw Członkowskich współpracują, w szczególności zaś wymieniają informacje w celu zagwarantowania właściwego stosowania niniejszej dyrektywy, **zarówno pomiędzy sobą, jak i z bankami centralnymi ESBC.**

Uzasadnienie — zobacz punkt 4.8 opinii

Poprawka 22

Artykuł 19, drugi akapit, lit. (b)

(b) bankami centralnymi, Europejskim Systemem Banków Centralnych i Europejskim Bankiem Centralnym sprawującymi funkcję władz monetarnych, oraz, tam, gdzie jest to właściwe, innymi organami władzy publicznej odpowiedzialnymi za nadzór nad systemami płatniczymi i rozliczeniowymi;	bankami centralnymi krajów trzecich , oraz, tam, gdzie jest to właściwe, innymi organami władzy publicznej odpowiedzialnymi za nadzór nad systemami płatniczymi i rozliczeniowymi

Uzasadnienie — zobacz punkt 4.8 opinii

Poprawka 23

Artykuł 23 ust. 1

Dostęp do systemów płatniczych oraz ich eksploatacja

1. Państwa Członkowskie gwarantują, że przepisy dotyczące dostępu do systemów płatniczych oraz ich eksploatacji są obiektywne i proporcjonalne oraz że nie ograniczają dostępu do tych systemów bardziej niż jest to konieczne dla uniknięcia określonych zagrożeń oraz dla ochrony bezpieczeństwa finansowego systemu płatniczego.

Systemy płatnicze nie mogą nakładać żadnego z następujących ograniczeń:

- (a) zakaz uczestnictwa w innych systemach płatniczych;
- (b) przepis dokonujący rozróżnienia między uprawnionymi dostawcami usług płatniczych w odniesieniu do ich praw, obowiązków i praw jako uczestników systemu płatniczego;
- (c) wszelkie ograniczenia ze względu na status instytucjonalny.

Dostęp do systemów płatniczych

1. Państwa Członkowskie gwarantują, że **dostęp instytucji płatniczej do systemu płatniczego nie będzie:**

- (a) **ograniczany w sposób dyskryminacyjny, przy założeniu, iż bezpieczeństwo finansowe i operacyjne systemu płatniczego jest zachowane; oraz**
- (b) **ograniczany** ze względu na status instytucjonalny.

Uzasadnienie — zobacz punkty 9.1 i 9.4 opinii

Poprawka 24

Artykuł 23 ust. 2

2. Ustęp 1 pozostaje bez wpływu dla wymogów nałożonych na uczestników systemu rozliczeń płatności i papierów wartościowych przez prawodawstwo Wspólnoty, a w szczególności przez dyrektywę 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (*).

2. **Przepisu ust. 1 nie stosuje się do systemów wskazanych zgodnie z dyrektywą 98/26/WE i nie uchybia on kompetencjom EBC i ESBC określonym w przepisach art. 105 ust. 2 Traktatu oraz art. 3 ust. 1 i art. 22 Statutu ESBC, dotyczących dostępu do systemów płatniczych i dostarczania usług systemów płatniczych.**

Uzasadnienie — zobacz punkty 9.2 i 9.3 opinii

Poprawka 25

Artykuł 41

Państwa Członkowskie gwarantują, że transakcję płatniczą uważa się za autoryzowaną tylko pod warunkiem, że zleceniodawca udzielił zgody na dane zlecenie płatnicze skierowane do dostawcy usług płatniczych.

Wyrażenie zgody polega na przyznaniu dostawcy usług płatniczych bezpośredniej autoryzacji do przeprowadzenia jednej lub kilku transakcji płatniczych.

W przypadku braku takiej zgody transakcję płatniczą uważa się za nieautoryzowaną.

Transakcja płatnicza może być autoryzowana przez zleceniodawcę przed realizacją transakcji płatniczej lub po jej zrealizowaniu.

Państwa Członkowskie gwarantują, że transakcję płatniczą uważa się za autoryzowaną tylko pod warunkiem, że zleceniodawca udzielił zgody na dane zlecenie płatnicze skierowane do dostawcy usług płatniczych.

Wyrażenie zgody polega na przyznaniu dostawcy usług płatniczych bezpośredniej autoryzacji do przeprowadzenia **określonej transakcji płatniczej** lub **określonego szeregu** transakcji płatniczych.

Zgoda może zostać cofnięta zgodnie z warunkami umownymi uzgodnionymi pomiędzy dostawcą usług płatniczych i zleceniodawcą, nie później jednak niż w momencie przyjęcia zlecenia płatniczego albo w momencie, w którym zlecenie płatnicze stało się nieodwołalne zgodnie z art. 54 lub art. 56.

W przypadku braku takiej zgody, **albo jeżeli zgoda została skutecznie cofnięta**, transakcję płatniczą uważa się za nieautoryzowaną.

Transakcja płatnicza może być autoryzowana przez zleceniodawcę przed realizacją transakcji płatniczej lub po jej zrealizowaniu.

Uzasadnienie — zobacz punkty 13.7 i 13.10 opinii

Poprawka 26

Artykuł 53 ust. 1

1. Państwa Członkowskie gwarantują, że zleceniodawca złoży wniosek o zwrot najpóźniej w ciągu czterech tygodni od momentu, w którym został poinformowany przez dostawcę usług płatniczych o danej kwestionowanej transakcji płatniczej. [...]

1. Państwa Członkowskie gwarantują, że zleceniodawca złoży wniosek o zwrot najpóźniej w ciągu **sześciu** tygodni **od dnia obciążenia rachunku środkami**. [...]

Uzasadnienie — zobacz punkt 13.9 opinii

Poprawka 27

Artykuł 54 ust. 2

2. W przypadku transakcji płatniczych inicjowanych elektronicznie, dostawca usług płatniczych informuje użytkownika usług płatniczych o przyjęciu zlecenia płatniczego do realizacji. Musi to nastąpić bez zbędnej zwłoki i, w każdym przypadku, przed końcem następnego dnia roboczego następującego po momencie przyjęcia zlecenia, zgodnie z ust. 1.

2. W przypadku transakcji płatniczych inicjowanych elektronicznie, dostawca usług płatniczych informuje użytkownika usług płatniczych o przyjęciu zlecenia płatniczego do realizacji. Musi to nastąpić bez zbędnej zwłoki **po otrzymaniu zlecenia płatniczego** i, w każdym przypadku, przed końcem następnego dnia roboczego następującego po momencie przyjęcia zlecenia, zgodnie z ust. 1.

Uzasadnienie — zobacz punkt 13.11 opinii

(*) Dz.U. L 166 z 11.6.1998, str. 45.

Poprawka 28

Artykuł 65 ust. 1, pierwszy akapit

1. Państwa Członkowskie gwarantują, że dostawca usług płatniczych odbiorcy udostępni środki odbiorcy, *gdy tylko zostaną one zapisane w dobro rachunku płatniczego odbiorcy.*

1. Państwa Członkowskie gwarantują, że dostawca usług płatniczych odbiorcy udostępni środki odbiorcy **nатыchmiast po ich otrzymaniu.**

Uzasadnienie — zobacz punkt 13.12 opinii

Poprawka 29

Artykuł 66 ust. 1

[...]W przypadku, gdy jako jednoznaczny identyfikator wyszczególniony *został* numer IBAN, jest on nadrzędny wobec nazwy odbiorcy, *jeśli została ona również podana.* Tym niemniej dostawca usług płatniczych sprawdza, tam gdzie jest to możliwe, zgodność numeru IBAN z *nazwą odbiorcy.*

[...]W przypadku, gdy jako jednoznaczny identyfikator wyszczególniony **jest** numer IBAN, jest on nadrzędny wobec **jakichkolwiek innych jednoznacznych identyfikatorów, w tym** nazwy odbiorcy, **jeśli taki inny identyfikator jest dodatkowo podany obok numeru IBAN.** Tym niemniej dostawca usług płatniczych sprawdza, tam gdzie jest to możliwe, zgodność **podanych jednoznacznych identyfikatorów.**

Uzasadnienie — zobacz punkt 13.13 opinii

Poprawka 30

Artykuł 77 ust. 1

Komisję wspomaga Komitet Płatniczy, zwany dalej „Komitetem”, w którego skład wchodzi przedstawiciele Państw Członkowskich. Komitetowi przewodniczy przedstawiciel Komisji.

Komisję wspomaga Komitet Płatniczy, zwany dalej „Komitetem”, w którego skład wchodzi przedstawiciele Państw Członkowskich **oraz obserwatorzy z EBC.** Komitetowi przewodniczy przedstawiciel Komisji.

Uzasadnienie — zobacz punkt 10 opinii

Poprawka 31

Załącznik

ZAŁĄCZNIK„USŁUGI PŁATNICZE” ZGODNIE Z ART. 2 UST. 1

- (1) Depozyty gotówkowe na rachunku płatniczym prowadzonym przez dostawcę usług płatniczych użytkownika bądź przez innego dostawcę usług płatniczych oraz wszystkie działania niezbędne do prowadzenia rachunku.
- (2) Wypłaty gotówkowe z rachunku płatniczego prowadzonego albo przez dostawcę usług płatniczych użytkownika albo innego dostawcę usług płatniczych oraz wszystkie działania niezbędne do prowadzenia rachunku.
- (3) Realizacja transakcji płatniczych, w tym transfer środków, przy czym środki te są zdeponowane na rachunku płatniczym u dostawcy usług płatniczych użytkownika lub u innego dostawcy usług płatniczych:
 - realizacja usług polecenia zapłaty, w tym jednorazowych poleceń zapłaty;
 - realizacja transakcji płatniczych przy użyciu karty płatniczej bądź podobnego instrumentu;
 - realizacja przelewów bankowych, w tym stałych zleceń.

ZAŁĄCZNIK„USŁUGI PŁATNICZE” ZGODNIE Z ART. 4

1. **Instytucje kredytowe w rozumieniu art. 1 ust. 1 dyrektywy 2000/12/WE, w tym instytucje pieniądza elektronicznego określone w art. 1 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2000/46/WE mogą świadczyć następujące usługi płatnicze:**
 - (i) Depozyty gotówkowe na rachunku płatniczym prowadzonym przez dostawcę usług płatniczych użytkownika bądź przez innego dostawcę usług płatniczych oraz wszystkie działania niezbędne do prowadzenia rachunku.
 - (ii) Wypłaty gotówkowe z rachunku płatniczego prowadzonego albo przez dostawcę usług płatniczych użytkownika albo innego dostawcę usług płatniczych oraz wszystkie działania niezbędne do prowadzenia rachunku.
 - (iii) Realizacja transakcji płatniczych, w tym transfer środków, przy czym środki te są zdeponowane na rachunku płatniczym u dostawcy usług płatniczych użytkownika lub u innego dostawcy usług płatniczych:
 - realizacja usług polecenia zapłaty, w tym jednorazowych poleceń zapłaty;

- (4) Realizacja transakcji płatniczych, jeśli środki mają pokrycie w linii kredytowej, przyznanej użytkownikowi usług płatniczych zgodnie z dyrektywą 98/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającą dyrektywę 87/102/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących kredytu konsumenckiego oraz innymi mającymi zastosowanie aktami prawnymi Wspólnoty:
- realizacja usług polecenia zapłaty, w tym jednorazowych poleceń zapłaty;
 - realizacja transakcji płatniczych przy użyciu karty płatniczej bądź podobnego instrumentu;
 - realizacja przelewów bankowych, w tym stałych zleceń.
- (5) Wydawanie kart płatniczych pozwalających użytkownikowi usług płatniczych na transfery środków.
- (6) Realizacja transakcji płatniczych, w tym transferu środków, jeśli pieniądź elektroniczny w rozumieniu dyrektywy 2000/46/WE jest emitowany przez dostawcę usług płatniczych.
- (7) Usługi przekazów pieniężnych, jeśli dostawca usług płatniczych przyjmuje gotówkę, pieniądź bankowy bądź pieniądź elektroniczny od użytkownika usług płatniczych wyłącznie w celu dokonania transakcji płatniczej i przetransferowania środków do odbiorcy.
- (8) Realizacja transakcji płatniczych różnymi środkami komunikowania się na odległość, takimi jak telefony komórkowe lub inne urządzenia cyfrowe lub informatyczne, jeśli dostawca usług będący operatorem systemu lub sieci telekomunikacyjnej lub informatycznej, umożliwia płatność za towary i usługi, które nie są produktami cyfrowymi ani usługami komunikacji elektronicznej i które tym samym nie są udostępniane za pośrednictwem samego urządzenia.
- (9) Realizacja transakcji płatniczych różnymi środkami komunikowania się na odległość, takimi jak telefony komórkowe lub inne urządzenia cyfrowe lub informatyczne, jeśli dostawca usług będący operatorem systemu lub sieci telekomunikacyjnej lub informatycznej, jedynie umożliwia transfer środków przeznaczonych na płatność za cyfrowe towary lub usługi komunikacji elektronicznej dostarczane za pośrednictwem tego urządzenia, bez jakiegokolwiek ingerowania w dostarczaną usługę.
- realizacja transakcji płatniczych przy użyciu karty płatniczej bądź podobnego instrumentu;
 - realizacja przelewów bankowych, w tym stałych zleceń.
- (iv) Realizacja transakcji płatniczych, w tym transferu środków, jeśli pieniądź elektroniczny **określony w art. 1 ust. 3 lit. b)** dyrektywy 2000/46/WE jest emitowany przez dostawcę usług płatniczych.
- 2. Instytucje kredytowe w rozumieniu art. 1 ust. 1 dyrektywy 2000/12/WE, za wyjątkiem instytucji pieniądza elektronicznego określonych w art. 1 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2000/46/WE mogą świadczyć następujące usługi płatnicze:**
- (i) Realizacja transakcji płatniczych, jeśli środki mają pokrycie w linii kredytowej, przyznanej użytkownikowi usług płatniczych zgodnie z dyrektywą Rady 87/102/EWG z 22 grudnia 1986 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących kredytu konsumenckiego ^(FN) oraz innymi mającymi zastosowanie aktami prawnymi Wspólnoty:
- realizacja usług polecenia zapłaty, w tym jednorazowych poleceń zapłaty;
 - realizacja transakcji płatniczych przy użyciu karty płatniczej bądź podobnego instrumentu;
 - realizacja przelewów bankowych, w tym stałych zleceń.
- 3. Instytucje kredytowe w rozumieniu art. 1 ust. 1 dyrektywy 2000/12/WE, w tym instytucje pieniądza elektronicznego określone w art. 1 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2000/46/WE, oraz instytucje płatnicze mogą świadczyć następujące usługi płatnicze:**
- (i) Wydawanie kart płatniczych pozwalających użytkownikowi usług płatniczych na transfery środków, **w przypadku, w którym rachunek posiadacza karty jest prowadzony przez instytucję kredytową;**
- (ii) Usługi przekazów pieniężnych, jeśli dostawca usług płatniczych przyjmuje **banknoty i monety**, pieniądź bankowy bądź pieniądź elektroniczny od użytkownika usług płatniczych wyłącznie w celu dokonania transakcji płatniczej i przetransferowania środków do odbiorcy.

Uzasadnienie — zobacz punkty 6.2 i 11.3 opinii

^(FN) Dz.U. L 42 z 12.2.1987, str. 48. Dyrektywa zmieniona po raz ostatni dyrektywą 98/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 101 z 1.4.1998, str. 17).